

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Didaci Covarrvvas A Leyva Toletani Episcopi Segobiensis
... Opera Omnia**

**Covarrubias y Leyva, Diego de
Antverpiae, 1610**

De bonis quæsitis per Episcopum vel Clericum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96556)

- 4 Bona quæ sita per Episcopum, occasione Ecclesie vacantis, cui competant, canonicorum collegio, an successor in dignitate.
- 5 Vacantium beneficiorum redditus ad Episcopum postea eligendum pertinent, ideoq; canonicis inuentarium facere debent.
- 6 Clericus redditus beneficij per actus inter viuos & ultimam voluntatem erogare potest, & verus huius capitis intell.
- 7 Acquisitum Ecclesia causa, ei adjudicandum.

CAP V T XII.

De proprijs bonis clericorum.

Primò colligitur ex hoc capite, bonorum appellatione mobilia & immobilia comprehendere, l. bonorum. in l. i. ff. de verbor. signific. & quamuis iura & actiones non veniant nomine bonorum mobilium nec immobilium, sed constituent tertiam bonorum speciem ab his distinctam. l. a dno Pio. §. in venditione. ff. de re iud. & l. quam Tuberonis. §. ult. ff. de pecu. Abb. in c. nulli. de reb. eccl. non alienand. l. as. in d. §. in venditione. colum. 2. idem in l. stipulatio hoc modo. ad finem. ff. de verborum oblig. idē in conf. 194. & conf. 65. vol. i. dubio 4. Dec. conf. 114. & conf. 633. Andr. Tiraq. in l. si inquam. C. de reuoc. donat. verbo. bona. nu. 7. tamen appellatione bonorum simpliciter sine illa adiectione, mobiliū aut immobilium, iura nomina debitorū, & actiones veniunt. l. nomen. C. que res pignor. oblig. poss. d. l. honor. §. vlt. l. i. C. de usufruct. l. principes bona. ff. de verbor. significat. l. i. §. vtrum. ff. si quid in fraud. par. l. si. legatus. §. si quis bona. ff. ad Trebellianum. Tiraque. d. num. 7. (Multa Arius Pinellus in Rubr. C. de bonis mater. in 1. part.) & ideo non tantum bona mobilia vel immobilia per clericum ex redditibus ecclesie acquisita, sed & nomina atque actiones ipsi Ecclesie competunt. Abb. & Dd. hic communiter, quod etiam constat ex hoc cap. dum dicit, bona quacunque, adiunctis quæ notat Alc. in l. mouentium. ff. de verb. signific. Rom. in l. ad tempus. §. i. ff. de usufruct. Hippol. in l. vnus. §. cognitorum. ff. de questio. num. 26. Vnde diffiniri poterit quæstio illa quotidie contingens, an obligatis omnibus bonis mobilibus & immobilibus, iure hypothecæ, obligata etiam censentur iura & actiones. Nam sub generali bonorum hypothecæ, iura & actiones continentur. l. nomen. C. que res pign. oblig. poss. atamen appellatione bonorum mobilium & immobilium, etiam in materia hypothecæ, iura & actiones non comprehenduntur. l. a dno Pio. §. in venditione. vbi Bart. & l. as. ff. de re iud. late Ant. Negat. Fanen. de pig. 2. memb. 2. par. num. 9. quod si omnia bona mobilia & immobilia fuerint iure pignoris obligata, idem respondendum fore videtur ex Bart. in l. Centurio. num. 27. ff. de vulg. & pup. & confil. 50. Deci. in d. consil. 414. Corn. conf. 6. lib. 4. Contrarium autem quibusdam placet propter dictionem, omnia, quam ferè in presenti materia Bar. considerat in l. Quintus. in 1. §. argento. ff. de aur. & argen. legat. atque ita in specie quam tractamus, respondit Carol. Moli. in Alexand. consil. 45. num. 8. lib. 1. idem colligitur ex Alc. in d. l. mouentium. & Rom. in d. l. ad tempus. §. 1. de usufruct. expressim ferè hoc ipsum voluit Gulielm. Bened. in c. Raynutius. verb. cetera bona. num. 8. isto tit. (dum appellatione bonorum mobilium & immobilium iura & actiones venire censet, si iuxta materiam subiectam ex voluntate disponentis vel aliàs id presumi possit, vel debeat, vti turque eleganti inductione ex lib. 1. §. si ex fundo. ff. de here. insti. qua ratione vti videntur Caro. & alij in quæstione predicta.) quorum opinio etiam si minimè placuerit Tiraq. lib. 1. de retract. §. 1. gl. num. 20. qui multa hac in quæstione ad vtriusque partis probationem adducit: mihi sanè satis applaudet ob communem vsum loquendi, secundum quem iam ferè receptum est, quod hæc clausula, omnia bona mea mobilia & immobilia, ex mente contrahentium ad iura & actiones extendatur: siquidem & Oldrad. consil. 219. ob vsum communem existimat appellatione bonorum mobilium & immobilium iura & actiones contineri, vbi is vsum hoc obtinuerit.

Item probat hic text. secundum Abb. & Dd. hic, acquisita per canonicum post eius obitum pertinere ad canonicorum collegium, etiam si ex bonis communibus illi canonico defuncto fuerint separatim bona quadam designata, vnde numeret sibi necessaria ad victum, vestitum, reliquosque vsus: acquisita verò per alium clericum habentem beneficium extra congregationem seu collegium successorij dantur, vt ea bona dispenset ac distribuat, sicuti alia bona ecclesie. Idem probat text. in c. presenti. de offi. ord. in 6. extr. auigans constitutio Ioan. 22. suscepti. tit. de elect. que iterum repetitur, tit. de sede vacan. in c. p. quibus in locis tra-

ctatur de consuetudine, quæ alijs quam successoribus bona & redditus Ecclesie vacantis concedit.

Gloss. hac in parte querit, quid de acquisitis per Episcopum? & respondet, ea bona cum fructibus vacantis dignitatis futuro successorij reseruanda: quod Dd. hic concedunt: & probatur in cap. quia sepe. de elect. lib. 6. & in clem. statum. de election. qua constitutione etiam cauetur, emolumentum jurisdictionis, quæ canonicorum collegio sede vacante competit, nihilominus futuro Episcopo esse seruandū, deductis tamen expensis necessarijs ad exercendam illam jurisdictionem: sicuti in eadem constitutione expressum est, & ibi tradunt Card. Imo. & Bonifac. Ex quo inferitur, canonicorum collegium teneri ad reddendam rationem nouo Episcopo de redditibus Ecclesie vacantis, & ob id oportere inuentarium ab ipsis canonicis fieri. Archid. & Ioan. And. in c. generali. de elect. lib. 6. Francif. Paulinus de potest. Cap. vacante. sede. 2. part. prim. 8. q. Anto. Rub. conf. 131. col. 2. optimus tex. in c. charitatem. 12. quest. 2.

Eadem gloss. tractat de bonis Archidiaconi, quæ tamen est ita intelligenda, vt hæc bona canonicorum collegio competant, si ex bonis communibus congregationis fuerit deducta portio illa bonorum, quæ Archidiaconi dignitati diuisim est concessa: alioqui si aliunde quam à collegio canonicorum obuenerunt bona, huic dignitati per Archidiaconum quæ sita, futuro successorij sunt reddenda. Abb. & ceteri Dd. hic per hunc textum.

Præterea est aduertendum ad huius canonis decisionem, in versic. licet autem. nam ex ea apparet, posse clericum titulo vltimæ voluntatis, non tantum actus inter viuos ex redditibus Ecclesie & bonis causa Ecclesie acquisitis exercere, & moderatam quantitatem in vsus pios erogare, & elargiri his, qui ei seruitia prestiterunt, si hoc sit consuetudine inductum: id igitur, quod clerico permittitur iure canonico, titulo & ratione actus inter viuos in c. ad hæc. ist. tit. potest ei consuetudine concedi vltimæ voluntatis titulo. secundum Barb. hic, tamen si Hostienf. Card. & Imol. existimant nihil in hoc cap. sanciri diuersum ab statutis in d. c. ad hæc.

Cæterum de consuetudine, quæ clericis libere permittit testari & disponere de redditibus Ecclesie, hic dicere superfedemus: cum latè id tractauerimus in c. cum in officijs. isto tit. vbi reliqua examinauimus, quæ subserviunt huius text. interpretationi.

Gloss. verb. congruam, est recipienda in parte prima, & intelligenda in dubio: nam si constare possit quid sit cuiusque Ecclesie causa acquisitum, id erit eidem Ecclesie adjudicandum, non autem diuidendum. quod Abb. & Dd. hic fatentur communiter, & probatur in c. i. ist. tit. & ex his, quæ ibi notauimus.

EX CAPITE CVM TIBI.

SVM MARIA.

- 1 Captatoria voluntas que sit & vnde deducatur, ex communi Doctorum interpretatione, & qua aduersus communem. num. 2.
- 3 Secretum aliene voluntatis quid, & inibi intellectus captatorias. ff. de hered. insti.
- 4 Legatum an possit fieri nutu.
- 5 Heres an possit nutu institui, & quid si testator respondeat ad alterius interrogationem.
- 6 Testamentum an possit referri ad scripturam, que tunc coram testibus non legitur.
- 7 Relatio in heredis institutione facta, in dubio ad esse debet.
- 8 Pietatis causa potest heres institui nutu.
- 9 Testamentum quando possit in voluntatem alterius conferri.
- 10 Legatum in arbitrium alterius committi non potest expressè, secus si iactè.
- 11 Intellectus ad l. fideicommissa. §. si fideicommissum. ff. de leg. 2.
- 12 Intellectus ad l. Senatus. §. legatum. ff. de leg. 1.
- 13 Heres nudus institutus intelligitur, si quis alicuius dispositioni omnia bona committat, & ibidem intellectus cap. cum tibi. & Taurina legis 32.
- 14 Electio heredis incerti ex certis committi alteri potest.
- 15 Heredis institutio pietatis causa, potest in liberam alterius voluntatem conferri.
- 16 Legatum profanum à pio in quo differat.
- 17 Captatoria voluntas an permittatur pietatis causa, & an possit ex consuetudine aut statuto induci, & num. seq.
- 18 Captatio vltimæ voluntatis ex quo patet.
- 19 Modus turpis contractus non vitiat.
- 20 Ad matrimonium inuitari aliquis potest spe lucri.
- 21 Pauperum heredum institutio incerta an valeat, & qualiter sit intelligenda.
- 22 Legatum dotis potest in alterius voluntatem conferri.
- 23 Affectio eius solè, in cuius arbitrium aliquid collatum est, non est standi.